

prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni (Jud: C. Albu)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: I. Secieru, A. Danilov, I. Cimpoi)

ÎNCHEIERE

15 august 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Primăria satului Costești raionul Ialoveni,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „LBV Construct” împotriva Primăriei satului Costești raionul Ialoveni cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere,

împotriva deciziei din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Primăria satului Costești raionul Ialoveni și s-a menținut hotărârea din 5 iunie 2017 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni,

c o n s t a t ă :

La 2 martie 2017, Societatea cu Răspundere Limitată „LBV Construct” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei satului Costești raionul Ialoveni cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, conform extrasului de stat al persoanelor juridice, are ca obiect principal de activitate comerț cu ridicata al altor materiale de construcții.

Reclamantul a susținut că în calitate de prestator și-a onorat pe deplin obligația de prestare a serviciilor, iar pârâtul Primăria satului Costești raionul Ialoveni în calitate sa de beneficiar, nu a executat în termen obligația de plată pentru serviciile prestate în sumă de 10 250 lei.

În acest sens, reclamantul a notat că în pofida numeroaselor încercări de a soluționa problema pe cale amiabilă nu s-a soldat cu succes, iar datoria nu a fost achitată de către Primăria satului Costești raionul Ialoveni.

Astfel, reclamantul a menționat că, la 20 februarie 2016, a expediat în adresa Primăriei satului Costești raionul Ialoveni o pretenție, prin care a solicitat achitarea datoriei în termen de 10 zile. Conform avizului de recepție se confirmă faptul că pârâtul a recepționat pretenția la 24 februarie 2015, însă nu a achitat datoria.

Solicită Societatea cu Răspundere Limitată „LBV Construct” încasarea din contul Primăriei satului Costești raionul Ialoveni în beneficiul său a datoriei în sumă

de 10 250 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 4765 lei și a cheltuielilor de judecată ce constă din taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 451 lei.

Prin hotărârea din 5 iunie 2017 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni s-a admis acțiunea, s-a încasat din contul Primăriei satului Costești raionul Ialoveni în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „LBV Construct” datoria în sumă de 10 250 lei, dobânda de întârziere în sumă de 4765 lei și cheltuielile de judecată ce constau din taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 451 lei, în total 15 466 lei (f.d. 36-39).

Prin încheierea din 10 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de Primăria satului Costești raionul Ialoveni ca fiind depusă de o persoană care nu avea dreptul să declare apel (f.d. 51-55).

Prin decizia din 14 februarie 2018 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul depus de Primăria satului Costești raionul Ialoveni, s-a casat încheierea din 10 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și s-a remis cauza spre rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel (f.d. 66-69).

Prin decizia din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Primăria satului Costești raionul Ialoveni și s-a menținut hotărârea din 5 iunie 2017 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni (f.d. 99-103).

În procesul de luare a acestei soluții, instanța de apel a constatat situația de fapt prezentată de reclamant în cererea de chemare în judecată, care a fost confirmată de prima instanță.

La 17 mai 2018, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei adoptate (f.d. 104).

La 22 iunie 2018, Primăria satului Costești raionul Ialoveni a depus recurs împotriva deciziei din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii cu privire la respingerea acțiunii.

Recurentul Primăria satului Costești raionul Ialoveni, în motivarea recursului, a indicat că instanțele de judecată la adoptarea hotărârilor contestate, au aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios în partea respingerii acțiunii.

Recurentul a menționat că nu are careva pretenții cu privire la încasarea din contul său a datoriei în sumă de 10 250 lei, care se confirmă prin factura fiscală nr. FA2844651 din 9 iulie 2014 și actul de prestare a serviciilor din 7 iulie 2014.

Astfel recurentul a susținut că nu recunoaște acțiunea în partea încasării dobânzii de întârziere, deoarece datoria în sumă de 10 250 lei nu a fost înregistrată în evidența contabilă a Primăriei satului Costești raionul Ialoveni.

În acest sens recurentul a notat că neînregistrarea datoriei în evidența contabilă a Primăriei satului Costești raionul Ialoveni se datorează fostei administrații a primăriei și Societății cu Răspundere Limitată „LBV Construct”, care nu a prezentat actul de verificare reciprocă pentru a fi semnat de către Primăria satului Costești raionul Ialoveni.

Totodată recurentul a invocat că cererea prealabilă a fost expediată la 24 februarie 2015, iar actualul primar a fost ales la alegerile locale din vara anului 2015.

Consideră recurentul că cerere prealabilă în adresa actualului primar nu a fost înaintată.

La 11 iulie 2018, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs Societății cu Răspundere Limitată „LBV Construct”, informându-o că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Pînă la examinarea cauzei, Societatea cu Răspundere Limitată „LBV Construct” nu a depus referință, pentru a-și expune opinia referitor la recursul declarat.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de Primăria satului Costești raionul Ialoveni, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră în termen recursul declarat de Primăria satului Costești raionul Ialoveni la 22 iunie 2018, din următoarele motive.

În procedura de filtru, instanța de recurs a reținut că decizia integrală a instanței de apel din 17 aprilie 2018 a fost expediată în adresa părților la 17 mai 2018 (f. d. 104). Totodată, completul judiciar menționează că la materialele cauzei nu există dovada recepționării efective a deciziei instanței de apel de către recurentul Primăria satului Costești raionul Ialoveni, iar în lipsa unor înscrisuri pertinente, instanța de recurs nu a putut stabili cu precizie momentul, când a fost comunicată hotărârea motivată a instanței de apel recurentului Primăria satului Costești raionul Ialoveni.

Astfel, în atare situație și pentru a nu admite o ingerință disproporțională în dreptul de acces liber la justiție, instanța de judecată consideră că recursul declarat de Primăria satului Costești raionul Ialoveni este depus în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a

normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al acestei căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiashvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*a se vedea*, *de exemplu*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (excepții preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, *ibidem*, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul

în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrații a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, para. 41, *Marc Brauer*, ibidem, para. 35; *Miessen*, ibidem, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Primăria satului Costești raionul Ialoveni este formulată în baza art. 432 alin. (2) lit. a), c), alin. (1), din Codul de procedură civilă, așa cum prevede art. 437 alin. (1), lit. f) din Codul de procedură civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentului întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acestuia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), ibidem, para. 24; *Beniamin Nersesyan*, ibidem, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurentul Primăria satului Costești raionul Ialoveni a formulat prezenta cerere după ce a avut posibilitatea de a fi audiat de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale

sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Primăria satului Costești raionul Ialoveni nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Primăria satului Costești raionul Ialoveni se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Maria Ghervas

Nicolae Craiu